

ЗВІТ
про результати опитування здобувачів вищої освіти
освітнього ступеня бакалавра філологічного факультету
щодо якості освітнього процесу з реалізації освітніх програм

У терміні з 1.05.2021 р. по 10.05.2021 р. у Рівненському державному університеті (РДГУ) було проведено опитування здобувачів вищої освіти **філологічного** факультету (розпорядження ректора №14-01-03 від 30 квітня 2021 р.). Опитування здійснювалось анонімно з допомогою анкет, розміщених на веб-сайті факультету у google-формі (тексти анкет також представлені на вебсторінці Центру якості освіти РДГУ).

Мета опитування – з'ясування думки здобувачів вищої освіти про якість освітнього процесу в університеті з реалізації освітніх програм в аспектах: дотримання принципу студентоцентризму, якості освіти в РДГУ, якості освітніх програм, якості контрольних заходів, дотримання засад академічної доброчесності.

Кількість учасників опитування – 29 осіб., освітнього ступеня бакалавра (I-IVкурс) – 100%;

Аналіз відповідей на питання щодо реалізації принципів студентоцентризму:

Відповіді респондентів дали змогу з'ясувати, що вони розуміють ідею студентоцентризму переважно як:

можливість захисту своїх прав (18,8%);

надання права на вибір власної освітньої траєкторії (12,5%);

прагнення до комфортних умов навчання (25%).

Окрім того, студенти згадували про такі показники студентоцентризму, як справедливість (інколи поблажливість) з боку викладачів, забезпечення максимальної придатності до праці, залучення студентів до процесу оцінювання освітніх програм.

На думку більшості учасників опитування, наявність академічної свободи означає: самостійність і незалежність викладачів і здобувачів вищої освіти під час освітнього процесу (56,3%).

свободу слова і творчості (18,8%);

свободу прагнення до істини незалежно від суперечливих поглядів (18,8%);

свободу поширення знань та інформації (6,1%)

Відповіді на запитання стосовно стану реалізації зазначених можливостей засвідчили, що більшість опитуваних вважають форми і методи викладання відповідними принципам студентоцентризму та академічної свободи (62,5%). Проте 31,3% опитаних заперечили таку відповідність, а 6,2% не визначились з відповіддю. При цьому 78,9% здобувачів освіти стверджували, що в університеті забезпечено можливість реалізувати їхню освітню траєкторію через вільний вибір вибіркових навчальних дисциплін, а 21,1% з них таку можливість заперечували.

Варто звернути увагу на той факт, що 40% респондентів повідомили про свою необізнаність з інформацією стосовно того, до яких підрозділів університету можна звертатись по допомогу у складних ситуаціях (зокрема у випадках дискримінації, корупції або сексуальних домагань). Обізнаними з такими відомості виявились 60% опитаних.

Аналіз відповідей на питання стосовно якості освітнього процесу та проведення контрольних заходів:

Здобувачі вищої освіти надали досить високу оцінку можливостям набуття професійно значущих компетентностей під час теоретичного навчання: 84,2% з них зауважили, що вони отримують необхідні компетентності, 10,5% не задоволені цим аспектом професійної освіти, частково задоволеними виявилось 5,3% здобувачів.

Рівень задоволення компетентностями, отриманими під час практики: задоволені зазначеними результатами практики 88,9% респондентів, не задоволені 5,6% осіб, ще не проходили практики 5,6% осіб.

Відповідно опитувані оцінили (за 5-бальною шкалою) обидва аспекти освітнього процесу таким чином:

Якість викладання професійно-практичних дисциплін	Якість організації практики
«5» – 43,8%	«5» – 53,3%
«4» – 31,3%	«4» – 26,7%
«3» – 12,5%	«3» – 20%
«2» – 12,5%	

При цьому здобувачі освіти дали оцінку відповідності фактичного навантаження цілям та програмним результатам навчання, а саме:

- позитивну – 68,4% респондентів;
- негативну – 26,3% респондентів;
- не визначились – 5,3% респондентів.

58,1% студентів повідомили, що до їх підготовки залучають професіоналів-практиків, які проводять у для них аудиторні заняття.

Також опитані висловили свої думки з приводу проведення контрольних заходів. Зокрема 59,1% респондентів повідомили, що інформація про строки, форми і критерії оцінювання навчальних досягнень розміщені на вебсайті університету. Натомість 36,4% опитуваних стверджували, що така інформація на вебсайті відсутня. Інші 4,5% зазначили, що такі відомості вони отримують від старости академічної групи.

На думку здобувачів освіти, правила проведення контрольних заходів є повністю (59,1%) або частково (40,9%) зрозумілими для них.

При цьому 77,3% респондентів стверджували, що такі правила послідовно реалізуються під час проведення контролю. 18,2% респондентів зауважили, що вони реалізуються частково, а 4,5% вважали, що під час контрольних заходів має місце порушення необхідних правил. На запитання про те, чи передбачена в університеті процедура оскарження результатів контрольних заходів ствердно відповіли 81,8 % опитаних, а відповідь «ні» надали 18,2% з них.

Учасники опитування надали відповіді щодо використання моральних та матеріальних стимулів для заохочення наполегливого навчання, а саме:

- так, повною мірою – 31,8%;
- частково так – 31,8%;
- важко відповісти – 13,6%;
- частково ні – 13,6%;
- категорично ні – 9,1%.

Аналіз відповідей на питання стосовно якості реалізації освітніх програм:

Відповідаючи на питання, які стосуються оцінки якості освітніх програм, 83,9% опитаних стверджували, що ознайомились зі своєю програмою; 83,9% студентів вважають достатнім перелік запропонованих освітньою програмою дисциплін; 77,4% респондентів зауважили, що форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів. Варто зауважити, що частина здобувачів вищої освіти не бачили програми, за якою навчаються (16,1%), не задоволені або не зовсім задоволені переліком навчальних дисциплін (16,1%), а 22,6% з них відповіли, що форми та методи навчання і викладання не сприяють досягненню зазначених цілей та програмних результатів.

З погляду 90,3% учасників анкетування, в ОП не зустрічається дублювання змісту навчального матеріалу. Водночас 9,7% опитаних, вказують на наявність такого дублювання.

Як повідомили 58,1% здобувачів, до їхнього навчання залучаються професіонали-практики, зокрема експерти в галузі та/або роботодавці, що, на наш погляд, значною мірою сприяє вирішенню порушеної вище проблеми.

Аналіз відповідей на питання стосовно реалізації принципів академічної доброчесності:

Відповіді здобувачів вищої освіти засвідчили, що переважна їх більшість (78,3%) отримали інформацію від науково-педагогічних працівників про академічну доброчесність та процедури її дотримання. Всі опитані (100%) обізнані з поняттям плагіату та пов'язаними із ними можливими ризиками. При цьому більше половини респондентів (54,5%) визнають, що така проблема існує серед студентів. 73,9% студентів повідомили, що знають про те, що студентські кваліфікаційні роботи підлягають перевірці на наявність плагіату, проте доцільність такої перевірки визнають лише 54,5% опитаних. Виходить, що майже половина здобувачів освіти або ігнорують проблему плагіату, або не розуміють її сутності (45,5%).

При цьому думки щодо ефективності використання програмного забезпечення задля запобігання плагіату розподілились таким чином:

на користь ефективності його використання висловились 60,9% опитаних;
заперечували доцільність його використання 39,1% опитаних.

Учасники опитування висловили пропозиції щодо покращення якості освітнього процесу. Наводимо пропозиції та оцінки учасників опитування дослівно:

«Все влаштовує»;

«Спілкування з носіями мови для покращення вимови і розуміння, легше викладати матеріал»;

«Немає»;

«Прибрати предмети, які майже або взагалі не пов'язані зі спеціальністю; впровадити вільний вибір навчальних дисциплін на вибір студента; збільшити кількості мов для вивчення (на вибір)»

Висновки:

У результаті проведеного анкетування нами було виявлено, що більшість здобувачів вищої освіти позитивно оцінює якість освітнього процесу з реалізації їхніх професійних програм в аспектах дотримання принципів студентоцентризму та академічної свободи, , отримання професійно значущих компетентностей під час теоретичного навчання і практики та організації контролю навчальних досягнень.

Учасники опитування переважно схвально оцінили зміст своїх освітніх програм.

Водночас рекомендуємо звернути увагу на те, що певна частина студентів висловили своє незадоволення згаданими показниками або не змогли визначитись з відповідями на питання щодо них, або вважали, що ці показники реалізуються частково.

Більшість здобувачів освіти ознайомлені з поняттям академічної доброчесності. Усі респонденти виявились обізнаними з явищем плагіату, але, на наш погляд, недостатньо усвідомлюють його сутність та наслідки, оскільки майже половина з них заперечують наявність проблеми плагіату в студентських роботах та доцільність їх перевірки на наявність запозичень.

Пропозиції:

1. Завідувачам кафедр – розглянути на засіданнях кафедр питання стосовно подальшого вдосконалення роботи щодо:

забезпечення принципу студентоцентризму та академічної свободи в освітньому процесі на факультеті;

покращення якості викладання професійно-практичних дисциплін та практики;

інформування про строки та критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти;

забезпечення чіткості і доступності правил проведення контрольних заходів; послідовного дотримання таких правил під час здійснення контролю.

2. Гарантам освітніх програм – проаналізувати зміст освітніх програм (переліку навчальних дисциплін) у контексті забезпечення результативної професійної підготовки здобувачів освіти.

3. Комісіям з академічної доброчесності, кураторам академічних груп, науково-педагогічним працівникам – продовжувати роз'яснювальну роботу стосовно принципів академічної доброчесності, змісту та наслідків їх порушень.

4. Завідувачам кафедр – проаналізувати можливості підвищення рівня академічної культури здобувачів вищої освіти в аспекті оволодіння знаннями та вміннями щодо вивчення, опрацювання, цитування наукових текстів, підготовки курсових і кваліфікаційних робіт, тез та статей.

Відповідальна за роботу Центру якості освіти

доц. К. В. Джеджера